

Aarhus Byråd
Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C
Sendt på e-mail til hoeringssvar@mbu.aarhus.dk

29. september 2019

Høringssvar vedrørende forslaget om fusion af Tovshøjsskolen og Ellekærsskolen

Børn og Unge har 14. juni indstillet til Aarhus Byråd, at Tovshøjsskolen og Ellekærsskolen skal fusionere på Ellekærsskolens matrikel, og at dele af de to skolers nuværende distrikter fremover skal høre til Skjoldhøjsskolen og Gammelgaardsskolen. Konsekvenserne af de indstillede distriktsændringer vil være meget markante for Gammelgaardsskolen, og vi er derfor taknemmelige for muligheden for at bidrage til høringsprocessen.

I vores gennemlæsning af indstillingen og vores hidtidige dialog med rådmanden og magistraten herom har vi især hæftet os ved, 1) at Gammelgaardsskolen tilføres den del af Bispehaven, der ligger nordøst for Rymarken, 2) at distriktsændringen indføres fra og med det kommende skoleår samt 3) at ændringen forventeligt vil tilføre Gammelgaardsskolen i niveauet 20-25 elever pr. årgang fra Bispehaven. Endelig hæfter vi os ved, at ændringerne på Gammelgaardsskolen, til forskel fra de øvrige berørte skoler, forudsættes gennemført uden nogen form for ekstraordinær tilførsel af ressourcer.

Inden vi forholder os til de konkrete elementer i indstillingen om fusion af Tovshøjsskolen og Ellekærsskolen, vil vi gerne slå fast, at vi har stor forståelse for behovet for at finde en løsning for Vestbyen, der sikrer områdets børn og unge de bedst mulige forudsætninger, og at vi kun har ros til de politiske visioner bag de vedtagne helhedsplaner for udviklingen i Gellerup og Bispehaven.

Samtidig finder vi imidlertid, at det konkrete indhold i indstillingen er endog meget problematisk, potentielt nærmest ødelæggende for det arbejde, vi på Gammelgaardsskolen gør, og indtil videre er lykkedes med, for at give distriktets børn og unge et stærkt kommunalt skoletilbud.

Udfordringerne – set fra Gammelgaardsskolen

1. Vores fysiske rammer sprænges af den tilgang af elever, som distriktsændringen vil medføre

På Gammelgaardsskolen har vi allerede nu den meget konkrete udfordring, at vi har flere klasser, end vi har klasselokaler – en udfordring, der i indværende skoleår løses med såkaldte vandreklasser, og som herefter skal løses med en planlagt tilbygning (det såkaldte RULL-projekt).

I forhold til vurderingen af indstillingen er det meget væsentligt at være opmærksom på, at vi undervejs i den byggeperiode, som efter planen vil strække sig fra december 2019 til foråret 2021, vil være i den situation, at vi alene råder over 38 klasselokaler til 42 klasser. Hvis distriktsændringerne gennemføres som indstillet, vil vi selv efter afslutningen af byggeprojektet desværre stadig mangle lokaler for at kunne tilbyde skolens elever anstændige fysiske rammer.

Vi anser dette for at være en særdeles uheldig situation, idet vi med de utilstrækkelige fysiske rammer vil skabe den værst tænkelige begyndelse i den nye struktur for både nuværende og nye elever. Et enkelt års uheldig fortælling om skolen blandt forældre til førskolebørn vil tage mange år at reparere.

2. Erfaringen viser, at de pladsmæssige problemer vil blive endnu værre, end prognoserne tilsiger

Gennem de seneste 10 år har vi hvert eneste år oplevet, at den langsigtede prognose for elevantallet på Gammelgaardsskolen har estimeret for lavt (se bilag 1 for dokumentation herfor). Idet de aktuelle prognoser er udarbejdet efter de samme metoder og den samme statistiske model, som de prognoser, der er udarbejdet i de foregående år, er det således et sandsynligt scenarie, at presset på Gammelgaardsskolens fysiske rammer vil være endnu mere alvorligt, end det vi kan udlede af det materiale, der ligger til grund for den fremlagte indstilling.

Vi vil således på det kraftigste opfordre byrådet til at navigere efter landskabet, når vi har 10 års evidens for, at kortet ikke passer.

3. Elevsammensætningen på Gammelgaardsskolen vil med ændringerne passere et kritisk punkt

Gammelgaardsskolen er med sit nuværende distrikt og med den tilgang af elever, skolen løbende oplever via det frie skolevalg, en skole, hvor elevsammensætningen afspejler Aarhus Kommune som helhed. Det vil sige, at skolens elever lever i en diversitet i forhold social baggrund, etnicitet osv., der på en fin måde afspejler det samfund, eleverne senere skal begå sig i. Det forhold, at Gammelgaardsskolen på trods af sin placering i et lokalområde, hvor de ressourcestærke familier er i over-tal¹, rummer denne diversitet og håndterer de udfordringer i hverdagen, diversiteten fører med sig, har skolens forældre og medarbejdere altid betraget som en styrke for skolen.

Med de foreslåede distriktsændringer er det sandsynligt, at elevsammensætningen på Gammelgaardsskolen klart vil passere det punkt, hvor man kan betragte denne som repræsentativ for Aarhus Kommune som helhed. Hvorvidt integrationen af dele af Bispehaven i skolens distrikt vil medføre så store forandringer i elevsammensætningen, at det vil udfordre skolens gode faglige resultater og det bemærkelsesværdigt gode skole-hjem-samarbejde, er vanskeligt at forudsige. Sikkert er det dog, at ændringerne på afgørende vis vil udfordre den fortælling om Gammelgaardsskolen, som distrik-tets forældre sætter pris på, og som har sikret skolen en endog meget høj tilslutning fra lokalområ-dets børn.

Vi vil således henlede byrådets opmærksomhed på, at de indstillede distriktsændringer kan have uforudsete negative konsekvenser i form af faldende tilslutning eller sågar afgang fra lokalområdets børn (øget søgning til privatskoler). Dette så vi tegn på allerede sidste år, da det politiske forslag om ny skolestruktur blev fremlagt, hvor der var stor opbakning til indledende planer om at etablere en privatskole i Åbyhøj, og baseret på vores dialog med forældre til nuværende og ikke mindst kom-mende elever er det vores klare indtryk, at noget tilsvarende vil ske, hvis den nuværende indstilling føres ud i livet.

4. Andelen af elever med behov for særlig sprogstøtte vil udfordre ressourcesituationen

Ellekærskolens distrikt er bl.a. kendetegnet ved en meget høj andel af elever med behov for særlig sprogstøtte (i niveauet 45 % mod ca. 10 % på Gammelgaardsskolen). Hvis de indstillede distriktsæn-dringer gennemføres, må det forventes, at andelen i Gammelgaardsskolens nye distrikt klart vil over-stige den kapacitet og de ressourcer, skolen i dag har til sprogstøtteindsatsen og/eller at det vil være nødvendigt at transportere børn til andre skoler for at holde andelen inden for de gældende ret-ningslinjer.

¹ Ifølge seneste kvalitetsrapport har 52 % af forældrene i Gammelgaardsskolens distrikt lang videregående uddannelse mod 8 % i Ellekærskolens distrikt.

Uanset hvor stor udfordringen med særligt sprogstøttebehov bliver, og uanset hvordan udfordringen søges løst, er det vanskeligt at forestille sig, at ændringen ikke vil have negative konsekvenser for indsatsen på andre områder, herunder det arbejde, der på Gammelgaardsskolen gøres for at udfordre de fagligt stærke elever.

For et år siden, da det oprindelige forslag om ny skolestruktur var i høring, var det et stort tema, at forslaget gjorde det til få skolers opgave at løse en udfordring, som hele kommunen burde være fælles om. Med den nye indstilling, kommer Gammelgaardsskolen uden ekstraordinær ressourcetilførsel netop til at stå med en opgave, der langt overstiger det man med rimelighed kan forvente, at en enkelt skole kan løse. Den måske allertydeligste illustration heraf er, at Ellekærskolens budget pr. elev er på ca. 160.000 kr., hvilket er mere end tre gange så højt som på Gammelgaardsskolen (51.000 kr.).

5. Ressourcebehov til specialtilbud udfordrer økonomien

Allerede nu oplever vi, hvordan princippet om at udgifter til specialtilbud i Aarhus Kommune afholdes af det skoledistrikt, eleverne har bopæl i, udfordrer skolens økonomi. Både på grund af udgifternes størrelse og uforudsigelighed. I indeværende skoleår har vi som en konsekvens heraf et underskud på ca. 1. mio. kr., og derfor har vi været nødsaget til at spare kraftigt på bl.a. specialpædagogiske tilbud, lejrskoler mv.

Vi er bekymrede for, at denne udfordring i det nye større distrikt vil vokse både i omfang og uforudsigelighed, og at vi risikerer at komme i en situation, hvor Gammelgaardsskolens økonomi ikke længere hænger sammen, hvilket selvsagt kan få betydelige negative konsekvenser for det faglige og pædagogiske tilbud, vi kan give eleverne. Denne bekymring forstærkes af, at der blandt de elever, der i dag overgår til specialtilbud, er en markant overrepræsentation af børn og unge, der sociodemografisk minder om de elever, vi nu står til at få tilført.

Bud på løsninger

Det mest ansvarlige og hensigtsmæssige ville efter vores opfattelse være at gentænke forslaget, således at de ovennævnte u hensigtsmæssigheder adresseres, og man ikke for at løse ét problem i Bispehaven skaber nye problemer, der potentielt kan blive lige så alvorlige i Åbyhøj. Er der ikke politisk vilje til at gøre dette, bør gennemførelsen af ændringerne ske i en gennemtænkt proces, der bl.a. kunne omfatte følgende elementer:

1. Udsættelse

Som vi forklarer ovenfor, vil vi i det kommende år på grund af et forestående om- og tilbygningsprojekt være i den ekstraordinære situation, at vi på Gammelgaardsskolen har færre klasselokaler, end vi har klasser. For at undgå en for alle parter kaotisk start på skolelivet i det nye større distrikt, og for at undgå en negativ fortælling om Gammelgaardsskolen, det kan tage mange år at rette op på, vil vi opfordre til, at ændringerne udskydes til de fornødne fysiske rammer på Gammelgaardsskolen er på plads.

2. Ekstraordinære pædagogiske tiltag

I vores gennemlæsning af indstillingen hæfter vi os ved, at der i forbindelse med gennemførelsen af ændringerne lægges op til en række ekstraordinære tiltag – bl.a. implementering af NEST-principper og dermed betydeligt flere voksenressourcer pr. elev på den fusionerede skole. Erfaringen fra Tovshøjsskolen er da også, at der kan skabes meget flotte faglige og pædagogiske resultater, *hvis blot ressourcerne står mål med opgaven*. Som indstillingen om ændrede distrikter er formuleret nu, vil situationen være, at den ene halvdel af eleverne fra Bispehaven vil blive undervist på en skole med betydelige ressourcer til særlige pædagogiske tiltag, mens den anden halvdel vil gå på en skole uden mulighed for sådanne tilbud. Hvis forslaget skal gennemføres, vil vi derfor opfordre til, at der tilføres

tilsvarende ressourcer til Gammelgaardsskolen, således at alle eleverne fra Bispehaven, uanset hvilken side af Rymarken de bor, får lige gode rammer.

3. Faciliteter til idræt mv.

På grund af den store søgning til Gammelskolen har vi i en årrække haft den udfordring, at vores faciliteter til bl.a. idræt ikke stod mål med behovet. Dette har været løst ved at lade knap halvdelen af idrætsundervisningen foregå i Globus1 i Gellerup, men den generelle opfattelse blandt skolens elever og forældre er, at vi til forskel fra vores naboskoler er langt fra at have et ordenligt tilbud på dette område. I forbindelse med ændringerne og tilgangen af nye elever bør det derfor overvejes at tilføre ressourcer, således at Gammelgaardsskolens idrætsfaciliteter bringes på niveau med den standard, der findes på andre skoler, og hvor kapaciteten svarer bedre til behovet.

4. Ekstraordinære ressourcer

Med indstillingen lægges der op til, at Gammelgaardsskolen tilføres i niveauet 20-25 elever pr. årgang fra et af landets mest udsatte boligområder. Dette er en ekstraordinær situation, som kalder på en ekstraordinær tilførsel af ressourcer – både i form af de konkrete tiltag som NEST og bedre idrætsfaciliteter og i form af øgede pædagogiske og socialpædagogiske ressourcer til at håndtere de nye krav, den ændrede elevsammensætning vil medføre. Både i forhold til elever med faglige og sociale udfordringer og i forhold til elever, der har behov for at blive fagligt udfordret.

Afslutningsvis vil vi gerne igen understrege, at vi på Gammelgaardsskolen allerede er en stor del af løsningen for Vestbyen. Det er vi, fordi vores skoledistrikt allerede omfatter en del af det område, der er omfattet af helhedsplanerne, og fordi rigtig mange familier fra både Bispehaven, Gellerup og Toveshøj allerede vælger vores skole til via det frie skolevalg. Bl.a. af denne årsag er vi dybt betænkelige over konsekvenserne, hvis byrådet vælger at lade Gammelgaardsskolen løse hele den opgave, det vil være at absorbere eleverne fra en betydelig del af Bispehaven.

På Gammelgaardsskolen har vi i en årrække skabt rigtig gode resultater både i forhold til andelen af lokalområdets familier, der vælger det kommunale skoletilbud, i forhold til de faglige resultater og i forhold til arbejdet med inklusion. Hvis forslaget gennemføres som indstillet af magistraten, er der en betydelig risiko for, at familierne i Åbyhøj vil fravælge det kommunale skoletilbud, hvilket vil have negative konsekvenser af både pædagogisk og økonomisk art. Hermed vil en gennemførsel af forslaget også betyde, at kommunen ikke vil kunne opfylde sin egen målsætning om, at lokalområdets børn og unge fastholdes eller i endnu højere grad går i den lokale folkeskole.

Vi håber, at ovenstående input vil være nyttigt i den videre proces, og vi står meget gerne til rådighed for uddybning og drøftelse.

Venlig hilsen

Skolebestyrelsen på Gammelgaardsskolen

Bilag 1: De seneste års skoleprognoser

